

представлені відповідними словами нашої мови, що свідчить про його українську ментальність.

Зазначимо, що в статті відбито далеко не всі семантичні та функціональні аспекти представлених лексем. У перспективі розробка глибокого, системного дослідження концептосфери "відчуття".

ЛІТЕРАТУРА

1. Білецький О.І. Твори в 5-ти томах. – К.: Наукова думка, 1966. – Т.3. –525с.
- 2.Дорошевский В. Элементы лексикологии и семиотики. – М.: Прогресс, 1962. – 285с.
- 3.Калениченко І. Великий сонцепоклонник: Життя і творчість Михайла Коцюбинського. – К.: Рад.школа, 1967. – 218с.
4. Коцюбинський М.М. Твори: В 3 т. – К., 1955-1956. – Т. I-III.
7. Кузнецова Э.В. Полисемия и ее отношение к слову и понятию // Язык и мышление. – М.: Наука, 1967. – 262с.
8. Новий тлумачний словник української мови: В 4 т. – К., 1999.- Т.I-IV.
9. Петровский А.В.Введение в психологию. – М.: Академия, 1995. – 496с.
10. Попова З.Д. Когнитивная лингвистика /З.Д.Попова, И.А.Стернин. – М.: АСТ: Восток – Запад, 2007. – 314 с.
11. Филин С.П. О слове и вариантах слова // Морфологическая структура слова в языках различных типов. – М.-Л.: Изд-во МГУ, 1963. – С. 128-133.
12. Цыбьян Т.В. Лингвистические основы Балканской модели мира. – М., 1990. – 207 с.

The article is devoted to the investigation of semantics peculiarities of the "ear" concept in M.Kozubinskiy's literary works. The concept is represented by lexicon, which denotes acoustic feelings.

Key words: semantics, concept, lexeme, ear, sound, image, audioname.

I.M. Ganetsva

ЕМОТИВНА ФУНКЦІЯ МОВИ ТА МОВНА ЕКСПРЕСІЯ (НА МАТЕРІАЛІ МОВИ ПОЕТІВ-ШІСТДЕСЯТНИКІВ)

У статті розглядаються показові елементи поетичної мовотворчості М.Вінграновського, І.Драча, Л.Костенко, Б.Олійника, Д.Павличка та В.Симоненка, розкривається суть деяких лінгвостилістичних термінів. З'ясовується вплив поезій на емоційний стан слухачів (читачів) та отримання ними естетичного задоволення від прослуховування (прочитання).

Ключові слова: емоції, експресивність мовлення, естетичні почуття.

У шістдесяті роки багато говорилося про протистояння точності і ліричності, але й сьогодні питання про емоційність літератури не зняте. Тут варто навести декілька рядків із виступу О.Ярового на конференції, що мала назву "Шістдесятництво як явище, його суспільно-естетична природа, витоки й наслідки", яка була організована Інститутом літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України та Спілкою письменників України. "Поезія – не тільки образ. Поезія – образ плюс емоція, принаймні у нас, слов'ян. Ота вже, в лапках кажучи, "паундоеліотщина", обвішана чисельними "нобелівками", не має жодних точок перетину з духовним вектором слов'янства. У них превалує вільний вірш? А чому нам, власне, слід цуратися римованої поезії, якщо це в наших вікових традиціях? Рима для нас (і так віками склалося) – не стільки версифікаційний засіб, скільки інструмент створення певної музики, отже – настрою, емоції" [9, 55]. Статтю недаремно розпочато згадкою про шістдесяті роки, адже переважно саме в цей час дебютують поети, творчість яких лежить в основі нашого дослідження – Дмитро Павличко, Ліна Костенко, Микола Вінграновський, Іван Драч, Борис Олійник та Василь Симоненко. Їхні твори приваблюють насамперед правдою, широтою думки й образною свіжістю, що вдається тільки людям з розвиненим почуттям справедливості, справжнім патріотам і тим, хто добре знає поетичне ремесло, що в свою чергу сприяє правдоподібній передачі власних почуттів та емоцій через ліричних героїв. Відтак, нам необхідно з'ясувати, завдяки яким мовно-поетичним особливостям

вірші названих авторів впливають на свідомість та емоційний стан слухачів (читачів) та чи задовольняють тим самим їх естетичні смаки.

Емоціями, за визначенням психологів, є безпосереднє, тимчасове переживання будь-якого більш-менш постійного почуття. Так, наприклад, емоцією називаємо не саме почуття любові до поезії, а стан насолоди, захоплення, якого зазнає людина, що слухає натхненну декламацію. Таким чином маємо позитивні емоції і, як наслідок, естетичне задоволення від процесу прослуховування. І навпаки, те саме почуття переживається у формі негативних емоцій обурення, відрази, гніву за умов поганого виконання поезій. Емотивне мовлення є неконтрольованим, породжується короточасними бурхливими переживаннями людини (її люттю, гнівом, жахом, або ж раптовою великою радістю). За таких обставин мовленнєва виразність є стихійною й помітною тільки для слухачів. Такі емоції мають внутрішній (природний) характер. У інших випадках автор може навмисно викликати певні почуття в своїх слухачів (читачів) і з цією метою продумано добирає відповідні виразові засоби, які носитимуть так званий зовнішній (штучний) характер [8, 144].

Усі емоції, що викликають у нас певні почуття, умовно поділяємо на активні (стенічні) та пасивні (астенічні). Перші – стають ніби спонуканням до вчинків, до висловлювань, збільшують напруження сил. Під впливом стенічних емоцій людині важко мовчати, від радості вона, здається, здатна "гори перевернути". Спробуємо простежити їх на прикладі поезії Василя Симоненка "Ти знаєш, що ти – людина", коли слова *"І жити спішити треба, Кохати спішити треба – Гляди ж не проспни!"* наче спонукають до активної діяльності, а рядки *"Усмішка твоя – єдина, Мука твоя – єдина, Очі твої – одні"* ніби додають упевненості в собі. Другі – астенічні – характеризуються пасивністю або споглядовістю. Людина переживає певні емоції, але не робить ніяких дій. Щоб зрозуміти подібне, пропонуємо прослухати або ж перечитати вірш Ліни Костенко "Перш, ніж півень запіє...", де переповідається історія зречення апостолом Петром свого Учителя. Тут почуття стають даремними емоційними переживаннями, але людина може відчувати сором та докори сумління через головного героя. Позитивні або негативні емоції від поезії з'являються у слухачів (читачів) через використання автором слів, що мають у своєму значенні компонент оцінки, виражають почуття або певне сприймання дійсності. Тож, виходячи з того, що думки та почуття автора, передаючись опонентам, зазнають певного емоційного забарвлення, маємо, серед усіх інших, емотивну функцію мови, яка реалізується щоразу, коли мовець виражає своє почуття, своє ставлення до навколишньої дійсності або коли він хоче викликати почуттєву реакцію свого співрозмовника [8, 142]. Виразником емотивної функції мови є, найперше, емоційна лексика, яка, крім іншого, характеризує психічний стан мовців. Допоміжними тут є вигукові слова, словотвірні засоби української мови та контекст, у якому будь-яке слово чи речення реалізується сповна, виявляє свій комунікативний потенціал, конкретизується, індивідуалізується семантично й стилістично.

Спираючись на емоційність мовлення, піднімаємось на щабель вище, де знаходиться експресивність – "збільшена виразність, така психологічно й соціально мотивована властивість мовного знака, що деавтоматизує його сприйняття, що підтримує загострену увагу, активізує мислення людини, викликає напругу почуттів у слухача (читача)" [8, 7]. В.А.Чабаненко у монографії "Стилістика експресивних засобів української мови" підкреслює різницю між термінами "експресія" та "експресивність", тож, погоджуючись із його думкою, що експресія – це інтенсифікація виразності, а експресивність – це вже сама інтенсифікована виразність, правомірним буде надалі, розглядаючи естетичний вплив фонетичних, лексичних та граматичних засобів мови, послуговуватись терміном "експресивність".

Саме експресивність мовлення викликає у слухачів (читачів) певні емоції. Так, мовотворчість поетів-шістдесятників надає нам багато прикладів того, що вірші можуть або справляти позитивне враження, або залишати байдужими, або ж і викликати певне емоційне незадоволення. Приміром поезії, у яких превалує загальноживана лексика, до того ж не обіграна контекстом, на нашу думку, навряд чи зачіпатимуть почуття слухачів (читачів). Так само й поезії, переповнені термінологічною, іншомовною, фамільярною лексикою, багатьох залишатимуть байдужими або ж навіть викликать у них негативні емоції. І вже, напевно, більшість із захопливістю поставиться до творів, написаних із використанням поетизмів, які влітаються у тропіку вірша, є складовою афористичних висловлювань, або ж доповнюють широковідомі фразеологічні одиниці. Як-от афоризми Дмитра Павличка та Бориса Олійника: *"Пробач, я плакати не вмю, / Нехай ридать солов'ї. / Щасливий той, хто бачив мрію, / Але не доторкнувсь їй"*, *"Усе в чеканні істинної ласки, / Бо навіть ніч свого чекає дня"*; чи опоетизовані фразеологічні одиниці Ліни Костенко та Івана Драча: *"Чужа душа – то тихе море сліз. / Плювати в неї – гріх тяжкий, не можна"*, *"І калина у червоній хустці / Кров'ю сходить по теплілім літі"*, *"Атомні сльози течуть в імлі / На чистий пензель"*

солоню правдою"; привертають увагу порівняння Миколи Вінграновського та Василя Симоненка: "І поетичним щастям плаче / Михайла погляд голубий", "Бог прикотив небеса / Темною хмарою з ночі", "Я вас люблю, як сіль свою Сиваш, / Як ліс у грудні свій листок останній", "Ти так далеко, аж нема...", "Мов над землею груші запашні, / Думки гойдалися над серцем, щоб упасти", "А в нього брови – крила зозулі, / А губи в нього – келих вина", "Ніби краплі солоного поту, / Світять чесні його слова", "Я без тебе нічого не значу, / Ніби птиця без крил", "Біля печі вона, мов бранець, / Слугувала під шурхіт спідниць".

Поетичні твори цих авторів досягають високого ступеня експресивності, художньої емоційності завдяки цілій системі ключових слів-образів, які створюють яскраву картину світосприйняття та світовідчуття майстрів. Такі слова виконують важливу текстотворчу функцію, завдяки чому перед слухачем (читачем) постає Україна як Вітчизна, як рідна земля, її степові простори, живлющі ріки та козацька вольниця: "Наша Україна – мати, / Робітниця невсипуща, / Молода, радянська, суца – / Іншої не хочем знати", "Ще сяйвом повниться тригранна далечінь / З Печори верхньої до Нижнього Дунаю, / Ще під копитами іскряться, наче рінь, / Козацькі зорі молодого краю", "Було це десь там, біля Таврії, / в степах, де гнеться ковила, / де обрій піниться отарою...", "Ще ті шляхи-путі в степах не заросли, / Куди проносились на бій під блискавками / Шабель і коломій Хмельницького орли / В однім строю з донцями й дончаками", "І стени запорізькі мої біля мене, / І відкинувся на спину під нами Дніпро", "В одній землі під синню небозводу / Славути плескіт, шум карпатських рік", "Ходім, я напою тебе Дніпром. / Я нагодую очі твої степом", "Хиляться Карпати до Дніпра, / Відбива Славути їхню вроду", "Це щастя, як життя, одне й безкрає, – / І в тому знак його, що сонце сяє, / Тече Дніпро і Київ наш стоїть".

Часто зустрічаємо слова земля, степ, поле, нива, шлях, дорога, які вводяться поетами у такий контекст, що викликає щире захоплення в читача (слухача), актуалізує його почуття, створює відчуття безмежного простору і внутрішнього спокою, який сповнює душу і живить серце: "На цій землі жили ми споконвік, / Лише обличчя змінювали трохи", "Пахне хлібом земля, / Що дала мені сонце й крила", "А сьогодні у поле безкрає / Викликають мене колоски, / І пшенична земля припадає, / Як дитя до моєї руки", "Мене ж не відпускає рідна нива, / В ногах кайданами дзвенить роса", "Лечу стежками поміж ниви отчі, / Де кров'ю сонця збрижкана трава", "Там, за порогами, в степах, / де землі щедрі і розлогі, / сидять лелеки на стовпах / і ріллі дихають вологі", "Прийшов з вербово-степових країв, / Де все таке безмежне і зелене", "Дзвенить у зорях небо чисте, / Палає синім льодом шлях. / Неначе дерево безлисте, / Стоїть моя душа в полях", "Блищать росою довгі пасма нив, / Як скроні, побринілі сивиною. / Той шлях, що ним я в молодості снів, / Що звів мене з коханою manoю, / Заорано. Рілля переді мною", "Веди мене, дорого правоти, / Як не мені, дай іншому дійти / На тихі зорі і на ясні води", "Дорога біла середстепна, / Де йшлося великим і малим".

Степові краєвиди, запашні ниви, родючі дерева знайомі кожному українцю з дитинства, а тому неодмінно справляють вплив на естетичні струни душі та набувають суто національного колориту. Так, маємо назви дерев і кущів, які підсвідомо пов'язуємо із батьківщиною та рідною домівкою: верба та калина, смерека й сосна, тополя та черешня із вишнею. Дмитро Павличко надає деревам особливу місію – вказати шлях додому: "Проходив я і всюди вздовж доріг / Дерева бачив – не зривайте їх, – / Бо як же я повернуся додому / Пустелею – на батьківський поріг?!". А Ліна Костенко, перш ніж спілкуватися із людьми, відчувала потребу поговорити із лісом, із його мовчазними струнками радниками – "столітніми дідуганами": "Я їх люблю. Я знаю їхню мову. / Я з ними теж мовчанням говорю". Суто українськими символами здавна вважаємо вербу й калину: "Натягне дощ свої осінні струни, / торкне ті струни пальчиком верба", "На оболонях верби у болоньях", "Ти вже всесвітом стала. / Зорею. Травою. Вербою", "Рід наш – з кореня верби. / Не шукай древніше знаті!", "У сизих вербах, в голубій імлі... / Окреслилась ти на вечірнім тлі", "І тремтить, як стебло верболозу, / Зачарована мрія моя", "Тільки десь за верболозом, / На калиновім мосту, / Пропекли дівочі сльози / Білопінну фату", "Зиграй мені осінній плач калини", "І калина у червоній хустці / Кров'ю сходить по степлілім літі". Але поети-шістдесятники відкривають нам й інші види, що символізують, приміром, південь країни – тополі, черешні й вишні: "Оцих тополь приречений кортеж / Довічно супроводить Україну, / І традиційні верби, і калина – / Все батьківське, але й синівське теж!", "І якщо впадеш ти на чужому полі, / Прийдуть з України верби і тополі", "На високих вітрах / зашумить українська тополя / Голубими листками / моїх і твоїх очей", "Виходжу в ніч. Іду назустріч долі. / Ітиму, доки вистачить снаги. / Ідуть мої супутники – тополі. / Лежать мої сучасники – сніги", "А та кров із тополиних свіч / Прориває в твоїм серці русла", "Медові зорі в небі прокидаються, / тополі білим листям лопотять", "Посеред ночі дощ пішов, / Зашелестів, як збіжжя, в полі. / Ми вийшли під його покров / З-під явора чи з-під тополі",

"Моя душа, немов **черешня**, / Понад снігами зацвіла", "Чую, чую – я твої голос обіймаю, / Наче гілку **черешневого** розмаю", "Там цвітом вибухають у маю / **Черешні** білі, наче їхні душі", "Біла **черешня** в небі / Над селом проплива, / Ніби заснулий лебідь, / Під крилом – голова", "**Вишневим** квітом зацвіли антени", "І **вишні** чорноокі стоять до холодів", "Нині **вишня** бризнула суцвіттям – / В пляшці тепла гілочка жива...", "Рясний цвіт обтрусили **вишні** / на солом'яній твоїй капелюх", "**Вишневий** вітер на землі. / **Вишневі** думи на чолі", "В чистій радості, в білій печалі / кораблями **вишні** пливли", "Усе в чеканні: спілі краплі рос, / Земля і місяць, **вишні** і **тополі**". Мало хто уявляє новорічні свята без ялинки або ж смеречки, якими переповнені західноукраїнські землі. Цих пухнастих красунь поети згадують як чисельних представників місцевої флори, які своїм чарівним ароматом наповнюють повітря, додають сили й упевненості: "Щасливиця, я маю трохи неба / і дві **сосни** в туманному вікні", "**Сосновим** потом пахне пряно", "Стояли **сосни** в білих кімоно", "Димно дихають в сивих снігах / **Сосеняточка** і **сосенята**", "О, дай мені, **сосно** моя, снаги, / Щоб не пройшли повз мене вороги", "**Сосновий** ліс перебирає струни. / над берегами вічної ріки...", "За вивіркою золотою / Я біг вершинами **смерік**, / Провалювався у темну хвою, / Як у вогонь, що серце пік", "В моєму тілі почувеш / Гомін **смереки**, і рути", "Карпати потонули в тишині, / Стоять **смереки** у сонливій зморі", "Готичні **смереки** над банями буків, / гаркаві громи над країною крон".

А коли до всього розмаїття квітучих садів та пахоців лісу приєднуються птахи – журавлі (саме ця назва, а не її український відповідник – веселики, зустрічається в поезіях шістдесятників), лелеки та ластівки, то складається враження, що наша Батьківщина – це маленький рай, саме той затишний куточок землі, де добре живеться і деревам, і птахам, і людям: "Там повен двір любистку, цвітуть такі жоржини, / і вишні чорноокі стоять до холодів. / Хитаються патлашки уздовж всієї стежини, / і стомлений лелека спускається на хлів", "Лелека, мов старий грузин, / По жовтім полю ходить босо", "У присмерку літають ластівки... / Не їдла прагне серце ластівоче; / Його не голод гонить, а вогонь, / Що з молодості в крилах палахкоче", "І голоси у гніздах ластівочі / Стихають тихо...", "Сад вишневий на порі / Повернулись журавлі", "Отак вони й росли, як близнюки. / Навчив журавлик хлопчика літати", "З неба падають зорі в дзьоби журавлині", "На крилах журавлів весна вже сушить весла", "А я вам лишаю / всі райдуги із журавлями", "Ті журавлі, і їх прощальні сурми... / Тих відлітань сюїта голуба...", "І хоч січень січе, а мені за плечем / Журавлі журавлять", "Над озірцем журавель споважніло / В академічній задумі ступав", "О, це осіннє журавлине "кру!"".

Образи матері, серця та сонця зіграють уже своєю семантикою, адже ніщо так не тішитиме слух, як слова про материнську любов і тепло: материнська добра ласка, мати молиться в небо... на рідного сина, мати сіяла сон під моїм під вікном, мамо моя з пелюстками ласкавих долонь. Лексему "мати" поети вводять до порівняльних зворотів: "Береза, наче **мати** сивоброва", "Черешня, як та **мати**, край дороги", "Стоїть, як **мати**, лагідна і чиста / Осіння днина в сьайві сивини", "Як **мати** і робітниця стражденна, / Вона (яблуна) кладе поламані рамена / На землю і без слова помира...", "Ти пахнеш..., як **маминих** мрій волоконце", "Ті дві сльози, ті дві грози / У пуми, як у **маму**". В образі матері криється глибока ніжність та ліричність, адже яким би ти не був дорослим і самостійним,десь у потаємних куточках серця завжди житиме дитина, яка так прагне лагідного дотику материнської руки. "Пресвітлий образ матері для кожної людини – уособлення чогось найсвятішого, найсокровеннішого, настільки тонкого й красивого, що здається, словами не передати цього найніжнішого з почуттів" [7, 69]. Згадаємо тут, як тонко материнська любов передається у поезії Василя Симоненка "Лебеді материнства": "За тобою завше будуть мандрувати / **Очі материнські** і білява хата". Для Бориса Олійника з маминої постаті починається Батьківщина, земля, народ, саме вона є найвищим мірилом правди і совісті: "...Є іпостасі, в первені святі, / Що заповітне мають вартувати. / Між ними горньо височіє **Мати** – / Жона у лебединій чистоті", "Ми ще у ті осиротілі дні / Закарбували правило залізне: / З усіх – два слова: "**Мати**" і "Вітчизна" – / Існують / звіку / тільки / в однині". Дуже проникливо зумів виповісти синівську вдячність Дмитро Павличко, який вбачає у матері справедливую неупереджену суддю: "Всі мені плескали, тільки **мати**, / Тільки **мати** плакала моя", "Пригадай собі голос **матері**, / Як хочеш почути совість", "До **матері** я в спогадах вертаюся, / Кладу своє зажурене чоло / На темних жил вузли та блискавиці / Її спрацьованих і скорбних рук". Серед усієї величі людства і планети увагу Ліни Костенко привернула найпростіша, але водночас найніжніша річ: "Душа належить людству і епохам. / Чому ж її так раптом потрясли / Осінні яблука, що сумно пахнуть льохом, / і **руки матері**, що яблука внесли?!".

Людські стосунки та щедрість душі ліричного героя поети-шістдесятники передають за допомогою лексеми "серце", яка виступає певним поетичним барометром, що допомагає розпізнати приховані почуття: "Збагнути може **серце** чуле, / Де гонорарник, де поет", "Я знав: ніколи **серце** не проща / Того, що розумом безжально вбито", "...промова – пісня, / Наперед лиш **серцю** звісна",

"Мати вірить не дуже / професорським викладам: / Ще ж нема од **серця** / точнішого приладу". Іноді образ серця вводиться у тексти мінорного плану: "Та, запливаючи в надто далеке і сиве, / Чи не здається тобі, / що обходим лякливо / Наше, недавнє, / що й досі під **серцем** болить", "Застряло **серце**, мов осколок, в грудях", "**Сердець** розбитих **серцепад**", "Печаль стискає **серце** в самотині – / Лишився тільки погляд в небесах", але таких прикладів набагато менше, ніж рядків із мажорним настроєм: "Забудьмо сьогодні про всі табу, / **Серце** моє виспівати хоче / Твоїм рукам золоту хвальбу", "Засинайте, спочиньте... / Вашій мрії я **серцем** заграю", "Була у нього усмішка дитяти – / Блакиті української тепло. / Любов'ю **серце** зроджене було, / Як пісня – чесне, як бджола - завзяте", "Кожне зерня він виняньчив / од весни і до інею, / Попід **серцем** вигойдував, як мале дитинча", "Там пускати машину марно, / Де працюють людські **серця**", "І повнилось **серце** його молоде / Такою любов'ю до чистих людей, / Що стало затісно / Йому у затінку – / І вибухло піснею з горна грудей", "Я пригорнусь до тебе / **Серцем** і небесами", "Моєму **серцю** снишися ти, / Як морю сняться урагани", "Тремтить на колосках роса, / А в **серці** дзвонять небеса", "Мене осяння сповняє перед вами / Від Ваших дум і **серця** висоти", "Поговоримо **серцем** до **серця**".

Якщо образ серця може виступати у двох іпостасях – передавати радість, задоволення, гордість, впевненість, або боліти від прямо протилежних почуттів, – то образ сонця служить своєрідним камертоном, що забезпечує особливу піднесеність і ліризм поетичних рядків. Поети-шістдесятники вводять це ключове слово в різні контексти і скрізь воно – символ світла і радості, тепла і родючості, доброти та гарного настрою: "Моя душа в розколинах, мов скеля, / Тумани смутку сплять на дні проваль. / Та сходить **сонце** і ясніє даль – / Виходжу з туги, наче з підземелля", "Весно моя мила, / Ти мене вродила. / Яним **сонцем**, наче хлібом, / Поблагословила", "Багряне **сонце** сутінню лісною / у просвіт хмар показує кіно", "А **сонце** сяє й пахне чисто, / Немов дійниця молока", "Вечірне **сонце**, дякую за день, / за цю потребу слова, як молитви", "Хвилина смутку – це звичайне діло, / Та не вдягнути льодових заков / На викохане **сонцем** людське тіло!", "Виходить **сонце** на поля, / Незаймане, як немовля". Порушити цю "сонячну" традицію не може ніхто й ніщо. Це підтверджує "Притча про сонце" Дмитра Павличка: "Важкими чобітьми солдати / Хотіли **сонце** розтонтати", "Кіннота йшла несамовита, / У **сонце** вдарили копита", "Повзлі сталеві танки з гулом, / Змішали **сонце** із намулом" – "Та не минула мить єдина – / Сміється **сонце**, як дитина".

Проаналізувавши систему ключових слів-образів, знаходимо підтвердження самотності й непересічності таланту поетів-шістдесятників, який виявляється в досконалому володінні багатствами рідної мови, в умінні користуватися ними для вираження найпотаємніших думок і почуттів, для оспівування рідної України та її славного народу. Завдяки емоціям, які викликають образи-символи, поезії справляють на багатьох читачів (слухачів) глибоке емоційно-експресивне враження. На основі цих образів виникають індивідуально-авторські метафоричні словосполучення, які підсилюють естетичне задоволення від прочитаного (почутого).

ЛІТЕРАТУРА

- 1) Вінграновський М.С. Вибрані твори / Передм. І.Дзюби. – К.: Дніпро, 1986. – 463 с.
- 2) Драч І.Ф. Вірші та поеми / Авт. передм. І.М.Дзюба. – К.: Дніпро, 1991. – 213 с.
- 3) Костенко Л.В. Вибране. – К.: Дніпро, 1989. – 559 с.
- 4) Олійник Б.І. Поезії / Передм. В.Моренця. – К.: Дніпро, 1986. – 343 с.
- 5) Павличко Д.В. Вибране / Упоряд. та передм. О.Непорожнього. – К.: Рад. письменник, 1986. – 286 с.
- 6) Симоненко В.А. У твоєму імені живу: Поезії, оповід., щоденник. зап., листи / Упоряд. та післямова В.В.Яременка; Передм. О.Т.Гончара. – К.: Веселка, 2003. – 382 с.
- 7) Тихолоз Б. Дон-Кіхот із Зачепилівки, або Лицар пам'яті. Борис Олійник // Усе для школи. Українська література 11 клас. – № 1. – 2007. – С. 66-70.
- 8) Чабаненко В.А. Стилїстика експресивних засобів української мови: Монографія. – Запоріжжя: ЗДУ, 2002. – 351 с.
- 9) Яровий О. Шістдесятництво як явище, його витоки й наслідки // Слово і час. – №8. – 1997. – С.40-55.

The article tells and proves influence poetry the poet of the sixties for aesthetic sense of person. Confirm connection linguistic with humanitarian sciences like aesthetics and psychology. That's why you can make deep analysis poetry of N.Vingranovskyi, I.Drach, L.Kostenko, B.Olienika, D.Pavlichka and V.Simonenka. Who appear bright representative in their generation.

Key words: emotion, the language of poetry, aesthetics feeling.